

รูปแบบการส่งใช้ยาลดระดับไขมันในเลือด
ในโรงพยาบาลราชวิถี

นางสาว ธมลวรรณ พรประสิทธิ์
นาย นราธร พิทักษ์อรณพ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2546

PRESCRIBING PATTERNS OF
ANTIHYPERLIPIDEMIC AGENTS
AT RATCHAVITHI HOSPITAL

MISS THAMONWAN PORNPRASIT
MISTER NARATHORN PITAK-ARNNOP

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2003

โครงการพิเศษ
เรื่อง รูปแบบการส่งใช้ยาลดระดับไขมันในเลือดในโรงพยาบาลราชวิถี

.....
(นางสาวธมลวรรณ พรประสิทธิ์)

.....
(นายนวธร พิทักษ์อรณพ)

.....
(ดร.สุรกิจ นาชีสุวรรณ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศรี ภูมิมางกูร)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(เภสัชกรหญิงประไพ เกลิงโชค)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(เภสัชกรหญิงอัมพร ชื่นตระกูล)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

รูปแบบการสั่งใช้ยาลดระดับไขมันในเลือดในโรงพยาบาลราชวิถี

ธมลวรรณ พรประสิทธิ์, นราธร พิทักษ์อรรณพ

อาจารย์ที่ปรึกษา: สุรกิจ นาชีสุวรรณ*, เฉลิมศรี ภูมิมางกูร*, ประไพ เถลิงโชค**, อัมพร ฮั่นตระกูล**

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลราชวิถี

คำสำคัญ: ยาลดระดับไขมันในเลือด, ไขมันในเลือด

การศึกษารูปแบบการสั่งใช้ยาลดระดับไขมันในเลือด ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลราชวิถี มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อ ศึกษาคุณภาพในการรักษาผู้ป่วยโรคไขมันในเลือดผิดปกติ โดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพตามมาตรฐานของ National Cholesterol Education Program (NCEP) Adult Treatment Panel III และศึกษาอัตราการเกิดอาการข้างเคียงของยาลดไขมันในเลือด รวมไปถึงการเฝ้าระวังอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น

รูปแบบของการสำรวจข้อมูลเป็นแบบ Cohort study การสำรวจข้อมูลอาศัยข้อมูลในแฟ้มประวัติผู้ป่วย และอาศัยแบบสำรวจข้อมูลเป็นอุปกรณ์ในการศึกษา มีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ 15 มิถุนายน 2546 ถึง 31 สิงหาคม 2546

จากผลการศึกษาในผู้ป่วยจำนวน 190 คน พบว่า มีผู้ป่วยที่สามารถลดระดับไขมันชนิด LDL-C, เพิ่มระดับไขมันชนิด HDL-C และ ลดระดับไขมันชนิดไตรกลีเซอไรด์ ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดจำนวน 32.6%, 80.6% และ 47.8% ผู้ป่วยที่มีระดับไขมันชนิด LDL-C สูงกว่าค่าปกติได้รับยาลดระดับไขมันชนิด HMG-CoA Reductase Inhibitor (statin) เป็นจำนวน 64.8% และมีผู้ป่วยที่มีระดับ HDL-C ต่ำหรือระดับไตรกลีเซอไรด์สูงได้รับยาลดระดับไขมันชนิด Fibrates เป็นจำนวน 30.6% และ 35.2% ตามลำดับ มีรายงานการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จำนวน 7.4% โดยอาการไม่พึงประสงค์ที่พบบ่อยคือ myalgia เกิดจากยา statin ซึ่งส่วนใหญ่แพทย์ได้ทำการแก้ไขโดยการเปลี่ยนชนิดยาเมื่อเกิดอาการไม่พึงประสงค์ขึ้น มีผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวัดระดับไขมันในเลือด, ระดับน้ำตาลในเลือดและความดันโลหิตเป็นประจำทุกปีจำนวน 89.2%, 90.5% และ 100% ตามลำดับ ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับยาแอสไพรินเพื่อป้องกันการเกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันและโรคหลอดเลือดสมองในรายที่มีปัจจัยเสี่ยงจำนวน 91.1% แต่ได้รับจริงเพียง 49.5%

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาการบรรลุเป้าหมายการรักษาผู้ป่วยไขมันในเลือดผิดปกติ รวมทั้งการเพิ่มอัตราการให้ยาแอสไพริน ข้อมูลเหล่านี้อาจเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่การคิดค้นมาตรการในการเพิ่มคุณภาพการรักษาผู้ป่วยไขมันในเลือดผิดปกติต่อไป

Abstract

Prescribing Patterns of Antihyperlipidemic Agents at Ratchavithi Hospital

Thamonwan pornprasit, Narathorn pitak-arnnop

Project advisor: Surakit Nathisuwan*, Chalerm Sri Pummangura*, Prapai Thaloengchok**, Amporn Huntrakul**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

** Pharmacy department, Ratchavithi Hospital

Keyword: Antihyperlipidemic Agents, Dyslipidemia

Prescribing pattern of antihyperlipidemic agents at the Outpatient Department of Ratchavithi Hospital was studied. The purposes of this study were to 1) assess the quality of dyslipidemia treatment based on NCEP (ATP III) recommendations 2) evaluate the pattern of adverse drug reactions (ADRs) monitoring and management. This was a retrospective cohort study using medical charts of patients as information source. The study period was from June 15 to August 31, 2003. Of 190 patients included in the final analysis, the achievement of LDL-C, HDL-C and triglyceride goals per NCEP III were 32.6%, 80.6% and 47.8%, respectively. Statins were prescribed to 64.8% of patients whose LDL-C were elevated while fibrates were prescribed to 30.6% of patients whose HDL-C were low and 35.2% of patients whose triglyceride were elevated. Adverse drug reactions were documented in 7.4% of the study population. Myalgia was the most commonly reported ADRs with statins as the most commonly implicated drugs. When ADRs occurred, physicians mostly managed by switching to other drugs. Regular monitoring of lipid profile, serum glucose and blood pressure was implemented in 89.2%, 90.5% and 100% of patients, respectively. Over ninety percent of patients may be candidates for aspirin therapy, however aspirin were prescribed to only 49.5% of these patients. The result of this study suggests that there is still a need for the improvement in achieving lipid goals while aspirin use is still low even when it is indicated. As a result, interventions aiming to improve treatment quality are warranted.